

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІОПИС
ДО ДЕКЛАРАЦІЙНОГО ПАТЕНТУ
НА ВИНАХІДвидається під
відповідальність
власника
патенту

(54) СПОСІБ УСУНЕННЯ БОЛЮ У ХВОРИХ НА ВИРАЗКОВУ ХВОРОБУ

(21) 99074013

(22) 13.07.1999

(24) 15.03.2001

(46) 15 03 2001, Бюл. № 2, 2001 р.

(72) Гуцаленко Ольга Олексіївна, Катеренчук Іван Петрович, Фалько Володимир Петрович, Циганенко Ірина Володимирівна

(73) ГУЦАЛЕНКО ОЛЬГА ОЛЕКСІЇВНА, КАТЕРЕНЧУК ІВАН ПЕТРОВИЧ, ФАЛЬКО ВОЛОДИМИР ПЕТРОВИЧ, ЦИГАНЕНКО ІРИНА ВОЛОДИМИРІВНА

(57) Спосіб усунення болю у хворих на виразкову хворобу, шляхом подразнення механо-рецепторів шкіри біологічно активних точок на тілі людини, пов'язаних з функцією шлунково-кишкового тракту, який відрізняється тим, що подразнення механорецепторів біологічно-активних точок здійснюють послідовним натискуванням подушечками пальців (акупресура) локальних точок, які розміщені безпосередньо навколо пупка та віддалених точок протягом 30 хвилин до зникнення больового відчуття.

Заявлений винахід відноситься до медицини, зокрема до рефлексотерапії.

Останнім часом різко зріс інтерес до немедикаментозних методів лікування та профілактики багатьох захворювань. Помітне місце в цій групі займає рефлексотерапія, як метод впливу на організм подразненням біологічно активних точок, яке засноване на положеннях древньосхідної медицини.

Відомо, що застосування рефлексотерапії при виразковій хворобі показано в стадії загострення, при стійкому больовому синдромі, виражених функціональних змінах в центральній нервовій системі у вигляді астеноневротичного синдрому, вегетативній дистонії, а також у хворих із частими рецидивами та які не переносять фармакологічні засоби (С.Л. Мачерет, 1989).

За даними багатьох авторів рефлексотерапія дає найбільш швидкий та виразний ефект при больових станах, а ліквідація больового синдрому є першочерговим завданням у лікуванні хворих на виразкову хворобу.

Відомий "Спосіб лікування больового синдрому методом аурікулярної акупунктури", що включає введення голки в точки вушної раковини (Е.Л. Мачерет, І.З. Самосюк. Руководство по рефлексотерапии, Киев, Вища школа, 1989, С. 61-71).

Аурікулярна акупунктура (аурікулярна рефлексотерапія, вухоголко́терапія) є одним із методів рефлексотерапії, в основі якого лежать складні вісцероаурікулярні та ауріколовісцеральні зв'язки.

Певні зони раковини руха мають зв'язок з відповідними ділянками тіла та внутрішніх органів

Для усунення больового синдрому при виразковій хворобі дванадцятипалої кишки рекомендується голковколювання слідуючих точок. АР 88 (XIV) – дванадцятипала кишка, АР 51 (IX) – симпатична нервова система, АР 34 (VI) – кора головного мозку плюс АР 87 (XIV) – шлунок. При вухоголко́терапії голки в точці залишають на 20-30 хвилин

Основними недоліками вухоголко́терапії, як способу усунення болю у хворих на виразкову хворобу дванадцятипалої кишки, є короткочасність його обезбольюючої дії, необхідність правильної ідентифікації необхідних аурікулярних точок як для виявлення зони больової гіперестезії, так і з лікувальною метою. Указаний спосіб потребує наявності спеціальних голки для аурікулярного голковколювання, етилового спирту для дезинфекції, що потребує певних затрат лікаря-спеціаліста та хворого. Спосіб вухоголко́терапії не виключає розповсюдження інфекційних захворювань, зокрема СНІДу.

Найбільш близьким до заявлюваного способу є спосіб усунення болю у хворих на виразкову хворобу, який включає подразнення механорецепторів шкіри біологічно активних точок на тілі людини шляхом голковколювання (Е.Л. Мачерет, І.З. Самосюк. Руководство по рефлексотерапии, Киев, Вища школа, 1989, С. 416-417, 26-28).

Стерильна голка, після попередньої дезинфекції шкіри, вводиться повільними обертальними

рухами з поступовим збільшенням амплітуди з наростаючою силою подразнення Глибина уколу в залежності від місця розташування точок складає від 1,5 до 9 см Відчуття хворого виражаються у вигляді легкого місцевого розпирання, тяжкості, ломоти, оніміння, проходження струму, поступово наростаючої інтенсивності з великою зоною ірадіації Після появи вище описаних передбачених відчуттів голку залишають у тканинах на термін від 30 до 60 хвилин, а при необхідності і довше

Виражений протибольовий ефект чинить слідуюче поєднання точок MC (IX) 6 – ней-гуань та I (XIV) 12 чжун-вань або GI (II) 4 хе-гу та RP (IV) 4 – гунь-сунь Для ліквідації болю важливим є поєднання корпоральних та ауркулярних точок Із останніх частіше інших застосовуються точки AP (X) 55 – шень-мень AP (XVI) 104 – три частини тулуба, AP (XIII) 82 – діафрагма, AP (XIV) 88 – дванадцятипала кишка, AP (XIV) – 87 – шлунок, AP (VI) 29 – потилиця

При значних больових синдромах сеанси голковколівання проводять щоденно а при їх ліквідації – через день

Недоліками способу голковколівання є необхідність наявності спеціальних голкок, етилового спирту, що потребує матеріальних затрат і лікаря, і пацієнта Указаний спосіб не рекомендується вагітним після вживання їжі фізичного навантаження при збудженні Можуть виникнути утруднення при введенні голки, особливо перелом голки та виникнення непритомного стану Спосіб голковколівання заповнює короточасну біть від уколу голки, особливо у дітей та боязливих дорослих, являє загрозу по парентеральній передачі інфекційних захворювань та СНІДу

В основу винаходу поставлено завдання створити спосіб, який дозволить досягти усунення болю у хворих на виразкову хворобу шляхом використання немедикаментозних обезболюючих заходів

Поставлена задача вирішується тим, що в способі усунення болю у хворих на виразкову хворобу шляхом подразнення механорецепторів шкіри біологічно активних точок на тілі людини, пов'язаних з функцією шлунково-кишкового тракту, згідно винаходу, подразнення механорецепторів біологічно активних точок здійснюють послідовним натискуванням подушечками пальців (акупресура) локальних та віддалених точок протягом 30 хвилин до зникнення больового відчуття

Подразнення точок пальцем (акупресура) відома в Китаї під назвою пальцевий Чжень (точкове натискування по Чжу Лянь), в Японії – шацу

В основі акупресури лежить той же принцип, що і в основі голковколівання та припкання, лише з тією різницею, що життєві точки піддаються впливу кінчиками пальців без пошкодження шкіри (укол голкою або припкання замінені її масажем, а точніше пресацією)

Чжу Лянь – видатний китайський майстер та дослідник Чжень, пояснює, що пальцевий Чжень – це натискування пальцем на шкіру в місці розміщення точки При лікуванні деяких захворювань метод дає гарні результати, чинить збуджуючу або заспокійливу дію Пальцевий Чжень простіше, ніж уколу та цю (припкання) Метод лікування пальцевим Чжень показаний як дорослим, так і дітям,

особливо дітям та хворим, які бояться уколу Пальцевий Чжень зручний та має багато переваг При натискуванні біть припиняється Пальцевий Чжень рекомендується застосовувати в гострій стадії захворювання перед початком основного лікування, при наданні невідкладної допомоги (Чжу Лянь, 1959)

Подразнення при акупресурі механорецепторів шкіри викликає цілеспрямовану рефлекторну реакцію на певний орган чи систему Згідно Ф Уоррена (1981) механічна стимуляція відбувається не лише під впливом акупунктурної голки але і під впливом тиску або обертання пальцем в ефективній точці При застосуванні цього способу збудження можна чекати ефект, який подібний ефекту від акупунктури

Кожна система органів людського організму має тісний зв'язок із певними точками акупресури Натискуванням подушечками пальців на суворо визначені точки можна дозовано, вибірково та спрямовано впливати на функції різних органів та систем регулювати вегетативні функції, обмінні та відновні процеси Акупресура забезпечує відновлення порушених функцій та одужання хворого Вона є надійним, безлечним і дієвим засобом проти болю – і це без будь-якої побічної дії

Акупресуру можна застосовувати для надання невідкладної допомоги в разі деяких захворювань (ІЗ Самосюк, 1995, Ю П Лиманський, ІЗ Самосюк, 1995)

Спосіб усунення болю у хворих на виразкову хворобу здійснюють слідуючим чином

вплив на точки проводять подушечкою вказівного, середнього, підмізинного рідше великого пальців поставленого вертикально Іntenсивність та тривалість акупресури коректують з урахуванням індивідуальних особливостей перебігу захворювання у хворого Нами був використаний гальмівний (заспокійливий) метод впливу на біологічно активні точки, який застосовують при болях, спазмах тощо тобто у тих випадках, коли необхідно подіяти заспокійливо Сильна стимуляція, яка діє заспокійливо, характеризується повільним наростанням дії, великою тривалістю та інтенсивністю подразнення шкіри та підлеглих м'язів тканин аж до кистки з одержанням максимально виражених передбачених відчуттів у вигляді ломоти, розпирання, оніміння, болю або ірадіації болю з точки акупресури З гальмівною метою акупресуру кожної з точок здійснюють тривалістю від 3 до 5 хвилин За один сеанс використовується менше 6–8 точок Поява на шкірі червоної плями свідчить про правильно проведену пресацію та достатню його тривалість

Практично при одному захворюванні можна вибрати декілька точок Для того, щоб отримати кращий лікувальний ефект необхідно знати конкретне поєднання точок Відкриття можливих варіантів способів лікування (поєднання декількох суворо визначених точок) до сих пір ще не завершено З гальмівною метою здійснювали поступове, постійно проникаюче натискування пальцем протягом приблизно 3–5 хвилин Нами застосовувалася сильна стимуляція, яка діє заспокійливо, таких точок

а) чотири точки, які безпосередньо розміщені навколо пупкового кільця і контролюють трав-

лення, а також відповідає за функції дванадцятипалої кишки. Саме в останній артеріальна кров збагачується енергією із їжі та переносить її в кожну частину людського організму та головний мозок. Енергетичний вплив при акупресурі цих точок, яка здійснюється лопарно, може відчуватися в будь-якому місці організму та головного мозку.

б) точка задньосереднього меридіана (непарна, розміщена на середині носа, на межі кісткової та хрящової його частин).

в) точка передньосереднього меридіана (розміщена на 2,5 см нижче кісткового виступу, що проходить через грудину на рівні другого ребра),

г) точка, рефлексогенна зона якої розміщена на зовнішній стороні плечової кістки та простягається від ліктя до плеча. Діяти необхідно на зовнішню сторону самої кістки. Ліва рука пов'язана із лівою стороною шлунка, а права – із правою.

При натисканні на ці точки удається отримати певні реакції внутрішніх органів як правило, виникають своєрідні відчуття розходження тепла, руху, опускання в ділянці шлунка. Виникнення цих відчуттів настільки постійне і обов'язкове, що служить критерієм вірності знаходження точки.

Просте натискування пальцем у вище вказані точки не лише вгамовує біль при неускладненій виразковій хворобі дванадцятипалої кишки через 15–20 хвилин, але помітно знижувало її інтенсивність та частоту, суттєво покращувало самопочуття хворих. В подальшому для закріплення отриманих результатів лікування доцільно додатково провести 2–3 курси акупресури.

Таким чином, акупресура прискорює вцілення болю, диспепсичних явищ, що забезпечує сприятливий перебіг захворювання, нормалізацію порушеної гастродуоденальної моторики та сприяє розвитку ремісії захворювання, динаміці клініко-ендоскопічної картини (гарантує стійку та довготривалу ремісію захворювання).

Приклад конкретного виконання. Хворий Х., 36 років, звернувся за допомогою до лікаря з різко вираженим больовим синдромом в епігастральній ділянці. Із анамнеза відомо, що протягом 5 років страждає виразковою хворобою дванадцятипалої кишки. Об'єктивно при пальпації живота резистентність м'язів в епігастральній ділянці, позитивний симптом Менделя. Зі сторони інших органів та систем патологічних змін не виявлено.

З метою усунення болю хворому було проведено послідовне натискування пальцем точок

(чотирьох точок розміщених навколо пупкового кільця, точки задньосереднього меридіана, що розміщена на середині носа, точки попередньосереднього меридіана, що розміщена на 2,5 см нижче кісткового виступу грудину на рівні другого ребра, а також точки, рефлексогенна зона якої розміщена на зовнішній стороні плечової кістки та простягається від ліктя до плеча). На шкірі в місцях розташування цих точок з'явилися червоні плями, що свідчило про правильно проведену пресацію та достатню її тривалість. Через 10 хвилин біль зменшилась, а через 30 хвилин – вщухла повністю. В подальшому лікуванні хворого курси акупресури проводилися ще 3 рази на фоні комплексного противиразкового лікування без включення знеболюючих медикаментозних засобів. Протягом терміну лікування, а також впродовж 6 місяців подальшого спостереження болю в епігастральній ділянці не було.

Заявлений спосіб усунення болю у хворих на виразкову хворобу використовували у практичній діяльності для знеболення у 12 хворих при лікуванні неускладненої пептичної виразки дванадцятипалої кишки, що дало підстави для висновку про ефективність та можливість його практичного використання.

"Спосіб усунення болю у хворих на виразкову хворобу" має переваги перед голковколіванням завдяки досягненню тривалого і стійкого протибольового ефекту, його застосування не являє загрози по парентеральній передачі інфекційних захворювань та СНІДу і може бути використаний як із лікувальною так і профілактичною метою.

Заявлений спосіб вигідно відрізняється від інших способів рефлексотерапії відносно простотою, фізіологічністю, малою зоною впливу, можливістю застосування як методу долікарської допомоги. Спосіб пальцевого натискування точок акупресури не потребує спеціального обладнання та інструментів, які дорого коштують. Заявлений спосіб не заподіює ні болю уколів голки, не викликає кровотечі, технічно нескладнений, доступний, надійний та безпечний. Може використовуватися хворим для надання самопомоги при болю в шлунку.

Застосування даного способу дозволяє відмовитися від спазмолітичних засобів, які застосовуються для усунення болю у хворих виразковою хворобою та мають ряд побічних негативних ефектів.

Тираж 50 екз

Відкрите акціонерне товариство «Патент»

Україна, 88000, м Ужгород, вул Гагаріна, 101

(03122) 3 – 72 – 89 (03122) 2 – 57 – 03

